

Daniel in de slangenkuil

Christus Triumfatorkerk, zondag 11 oktober 2020, Doop, belijdenis, bevestiging

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Lezing: Daniël 6: 1-29

KOMEN

- Welkom
- Aanvangslied: Psalm 121: 1
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de Zondag: Psalm 121: 4
- Lied Stef Bos – Lied van Ruth (Jou land is my land)
- Kyriegebed
- Glorialied: 'By the rivers of Babylon' (Lied 137b)

WOORD

- Gebed
- Schriftlezing: Daniël 6: 1-29 (Annika Kruithof)
- Lied: 'Het woord brengt de waarheid teweeg' (Lied 318: 1, 2 en 4)
- Preek

Het beroemdste verhaal uit het boek Daniël. Daniël in de leeuwenkuil.

Het is door grote schilders verbeeldt: een pentekening van Rembrandt.

Een prachtig schilderij van Rubens.

En ik herinner me zo'n treffende afbeelding in de kinderbijbel van Anne de Vries van een stoere Daniël in de leeuwenkuil.

En toch wil ik een voorstel doen vandaag. Een naamsverandering van dit wereldberoemde verhaal. Het zou eigenlijk geen Daniël in de leeuwenkuil moeten heten, maar Daniël in de slangenkuil.

Probleem is wel dat ik daar geen schilderijen van het kunnen vinden.

Dat schilderij mag u, mag jij vandaag zelf schilderen – je eigen gedachten. Waar zit jouw slangenkuil? En hoe red je je daar uit?

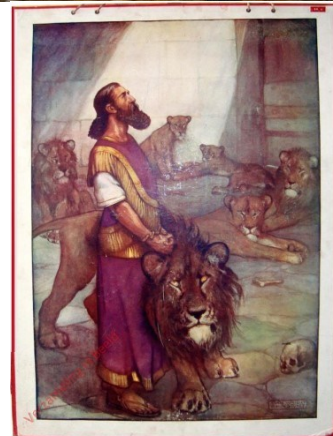
Eigenlijk is het raar dat daar geen beroemde schilderijen van zijn, van de slangenkuil van Daniël.

Want het grootste deel van het verhaal gaat nu juist daarover.

Over de politieke spelletjes, over de afgunst en arrogantie van de macht aan het hof van Babel waar Daniël in terecht is gekomen – de Slangenkuil van Babel.

Eigenlijk gaat maar een vers –vers 23 – over wat Daniël in de leeuwenkuil meemaakt: "God heeft een engel gezonden en de leeuwenmuilen gesloten. Ze hebben mij geen kwaad gedaan."

Eén vers. Een vers was de inspiratiebron voor talloze schilders. De rest van het verhaal gaat over de slangenkuil.

Hoe ziet de slangenkuil van Daniël eruit?

Er is een nieuwe koning, Darius, de eerste koning van het Perzische rijk. De Babyloniërs waren verdreven. Nebukadnezar en zijn opvolger Beltesassar verslagen. Er waait een nieuwe wind aan het hof in Babel. Maar er is één vaste waarde. De joodse balling Daniël. Inmiddels een respectabele oude man.

Darius is de nieuwe wereldleider en hij haalt Daniël terug in het machtscentrum.

Daniël is inmiddels op leeftijd, maar rustig genieten van zijn pensioen wordt hem niet gegund.

De koning heeft hem nodig.

De macht is overgegaan van de Babyloniërs naar de Perzen, en dat betekent dat de belastingen nu aan koning Darius betaald moeten worden. Om ervoor te zorgen dat dat goed gaat, stelt Darius een aantal bestuurders aan. 120 satrapen – zeg maar 120 commissarissen van de koning. Zij besturen de regio's. En drie rijksbestuurders, zeg maar ministers, die de grote lijnen van het landsbelang in de gaten moeten houden. Daniël is een van die drie ministers – en dan ook nog de beste.

Daniël doet zijn werk fantastisch. Hij is betrouwbaar, verdraait de regels niet in zijn eigen voordeel, is niet corrupt: een geweldig voorbeeld van integriteit.

De koning is blij met Daniël, en wil hem een nog hogere functie geven.

Maar Daniël's collega's vinden dat een minder goed idee. Zij loeren ook op die baan.

Het zijn collega's van een ander slag: als je miljoenen belasting voor de koning binnen moet harken,

dan kun je toch ook best eens een paar duizend achterover drukken voor jezelf?

Ze willen hogerop komen, niet door hun werk goed te doen, maar door hun ellebogen te gebruiken.

Daniël kan wel de beste zijn, maar zij willen die promotie.

Het gaat hen niet om het belang van de koning of van het land, maar hun eigen belang.

Dat is de slangenkuil van Daniël.

Helaas ook herkenbaar. Die slangenkuil is overal. In de politiek. Elke misstap van een minister wordt breed uitgemeten door politieke tegenstanders. Als je de presidentsverkiezingen wilt winnen is het veel effectiever om je tegenstander onderuit te halen en hem als zwak af te schilderen, dan om zo goed mogelijk je eigen goede politieke punten naar voren te brengen. Maar helaas gebeurt het ook dichtbij, in het dagelijks leven in je eigen werkomgeving. Er zijn altijd mensen in je omgeving die gebruik maken van jouw zwakheden, om zichzelf beter voor te doen, of er zelf beter van te worden. En misschien doe jij, doet u, doe ik dat zelf ook wel op gezette tijden – en al dan niet bewust.

Op school gebeurt het ook, zo weet ik zelf nog wel. Klasgenoten die een ander in de klas zwart maken, uitlachen, of pesten, omdat ze daardoor zelf populairder hopen te worden. En ik deed daar soms vrolijk aan mee.

Zo gaat het ook bij Daniël. Een aantal jaloerse collega's zien Daniel opklimmen op de carrièreladder. Daniël komt straks nog boven hen te staan en dat kunnen ze niet hebben.

Ze bedenken een plan om Daniël uit te schakelen.

Daniël is anders.

Dat maakt hem bij voorbaat verdacht.

Daniël gelooft in een hogere macht. Hoger dan de koning. Dat is het punt waarop hij te pakken is. Zijn zwakke punt. En tegelijkertijd zijn sterkte punt

Daniël speelt het spelletje niet mee. Hij roept niet zomaar wat, zodat je niet weet wat je aan hem hebt. Volgens mij moet het een heel fijne collega zijn geweest. Iemand die respect verdient. Maar misschien was dat wel juist het irritante. Zo'n collega eentje die altijd alles goed doet. Zo eentje waar je de kriebels van krijgt.

Nu, als ze Daniël niet kunnen pakken op zijn gedrag, op nalatigheid of onzuiverheid, dan moeten ze het maar over een andere boeg gooien. Daniël is gelovig. Joods, een buitenlandse religie.

Misschien dat zij hem daar op kunnen pakken. Daniël bidt heel veel tot zijn God. Daar liggen

kansen. Als zij nu een verbod laten instellen op het bidden en verzoeken indienen aan welke macht dan ook, behalve aan de koning. Dan hebben zij Daniël klemgezet. En zo gebeurt...

Daniël gaat aan de slangenkuil ten onder.

Slachtoffer van de ambitie van zijn collega's en de ijdelheid van de koning.

Zoals het zo vaak gaat. De brutalen gaan er met de buit vandoor.

De rechtvaardige wordt niet gehoord.

De stille werker sneeuwt onder.

Zo gaat het in de wereld. In de grote mensenwereld.

Toch?

Mooi niet! zegt de bijbel.

Dit is niet de gewone wereld. Dit is Gods wereld. Ja – vaak delft de rechtvaardige mens het onderspit in de gewone wereld. Vaak wordt de kleine, oprechte mens monddood gemaakt.

Maar zo hoort het niet!

Zo wil God het niet!

God werkt in ons, door ons en als het moet om ons heen aan een andere wereld. Waar we ons niet laten leiden door egoïsme en blinde hebzucht. Niet door een Wet van Meden en Perzen, de wet die leidt tot het doden van een onschuldige, maar door de Thora – door de wet van God, de wet die het leven redt van onschuldigen!

En dus is Daniël in de Slangenkuil een paasverhaal. Een opstandingsverhaal.

De steen van de leeuwenkuil wordt afgewenteld. Daniël wordt naar binnengebracht. En de steen wordt weer teruggerold. De leeuwenkuil, het graf wordt verzegeld. Het lot van Daniël lijkt bezegeld.

En zo valt het duister in. En de nacht.

Of is er ergens nog hoop? Biedt de God van Israël nog ergens een uitkomst?

Bij het ochtendgloren. Als de eerste zonnestrallen de nacht verdrijven, gaat Darius naar de leeuwenkuil. Zoals de vrouwen naar het graf gingen op de eerste dag van de week. De vrouwen vinden het graf open en leeg. De vrouwen ervaren het wonder van de God van Israël. De Heer leeft. God redt de rechtvaardige.

Darius kent het verhaal niet van die God, maar hij leert de God van leven en nieuw leven vandaag kennen. Hij roept met bedroefde stem: "Daniël, dienaar van de levende God, heeft Uw God uw kunnen redden?"

En het wonder geschiedt: *Ja!* – is het antwoord.

Zelfs Darius krijgt het door vandaag – als hoofd van de slangenkuil. "De God van Daniël is de levende God. Zijn koningschap gaat nooit te gronde en zijn heerschappij is zonder einde. Hij redt en bevrijdt, geeft tekenen en doet wonderen in de hemel en op aarde"

En zo wordt ook dit verhaal een opstandingsverhaal.

Zo vertelt ook dit verhaal dat de slangenkuil en de leeuwenkuil, dat Wet van Meden en Perzen en brutalen die de hele wereld lijken te hebben, dat dat misschien in deze wereld geldt en dat we daar aan lijden, maar dat dat niet de hele waarheid is.

Dat er een God is die ons kent en ziet. Die ons doet opstaan en ons bemoedigt. De God die ons leven geeft en inspireert om op zijn weg gaan – hoe moeilijk dat soms ook is.

Amen.

- Muzikaal intermezzo
- Lied: 'Alles wat adem heeft love de Here' (Lied 146c: 2 en 3)

DOOP, BELIJDENIS, BEVESTIGING

- Inleiding op de bevestiging

- Voorstellen en Getuigenis
- Doop en Belijdenisvraag
- Doop
- Zegenlied: 'Ga met God' (Lied 416: 1)
- Vragen voor de bevestiging tot diaken
- Handoplegging
- Vraag aan de gemeente (Ouderling van dienst)

ANTWOORD

- Dankgebed, voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte

GAAN

- Slotlied: 'Dankt, dankt nu allen God' (Lied 704: 1 en 3)
- Zegen